

СУТНІСТЬ ТА ЗМІСТ ЗАВДАНЬ ЮРИДИЧНОГО СУПРОВОДЖЕННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Іван Федорович БАБАЄВ,

*аспірант Харківського національного
університету внутрішніх справ*

Юридичне супроводження підприємницької діяльності є невід'ємною складовою розвитку економіки та забезпечення правового порядку в Україні. В умовах постійних змін законодавства, посилення глобалізації та технічного прогресу підприємці стикаються зі зростаючою складністю в управлінні своїм бізнесом. Це породжує необхідність належного правового регулювання та забезпечення ефективного юридичного супроводження, який сприяє не лише захисту прав підприємців, але й формуванню сприятливого середовища для їхньої діяльності. З огляду на що дослідження завдань юридичного супроводження підприємницької діяльності має не лише теоретичне, але й практичне значення, адже воно дозволяє окреслити ключові принципи та механізми, необхідні для ефективного функціонування цього процесу. У сучасних умовах саме якісне юридичне супроводження підприємницької діяльності стає важливим інструментом для зміцнення позицій підприємців, розвитку їхнього потенціалу та сприяння економічному добробуту України.

Наголошуючи на значенні завдань відповідної діяльності, вчені-правознавці доволі часто порівнюють дану категорію, зі схожою, на перший погляд, категорією «мета», вказуючи при цьому на їх взаємообумовлюючий характер та тісний зв'язок. На наш погляд, завдання юридичного супроводження підприємницької діяльності будуть у певній мірі співпадати з її цілями, однак будуть більш конкретними й досяжними у визначений проміжок часу.

У цьому контекст слушною виглядає позиція авторів підручника «Адміністративне право України. Академічний курс», на думку яких мету та завдання можна розглядати як уявлення про напрями й очікувані результати управлінської діяльності. Відмінність між цими однопорядковими категоріями полягає в ступені узагальнення результатів, які мають бути досягнуті в процесі управлінської діяльності. Іншими словами, підкреслюють науковці, в меті відтворюються більш триваліші та значущі, ніж у завданнях показники [1, с. 260]. Також слід навести позицію В.О. Климкова, який зауважує, що завдання – це мета, досягнення якої є бажаним до відповідного моменту в межах періоду, на який розраховано управлінське рішення. Завдання вказує на безпосередню мету організації, що піддається кількісній характеристиці. На додаток, підкреслює науковець, завдання являють собою сукупність вимог для прийняття рішень у конкретній ситуації [2, с. 99]. Тобто завданнями будуть певні, об'єктивно досяжні в певний проміжок часу цілі, що ставляться перед суб'єктами відповідних суспільних відносин.

Водночас визначення як сутності завдань юридичного супроводження підприємницької діяльності, так і встановлення найголовніших серед них, пов'язано із з'ясуванням відповідних цілей, які переслідують суб'єкти даних суспільних відносин. У цьому випадку, на нашу думку, в першу чергу, слід вказати на таку ціль юридичного супроводження підприємницької діяльності як забезпечення її правомірності. Як зауважують фахівці з теорії права, правомірність – це юридичне закріплення соціальної корисності чи допустимості певних видів людської поведінки. А тому, вважає С.А. Капітанська, правомірна поведінка – це зв'язуюча ланка між нормою права та значимим суспільним результатом [3, с. 28]. Іншими словами, суть даного завдання юридичного супроводження полягає у забезпеченні відповідності підприємницької діяльності в цілому, окремих її напрямів, вимогам чинного національного законодавства.

Доволі тісно пов'язаним з вищенаведеним завданням юридичного супроводження підприємницької діяльності буде завдання із охорони й захисту прав, свобод та інтересів суб'єктів підприємницької діяльності. Відповідно до зазначеного, юридичне супроводження підприємницької діяльності не лише сприяє забезпеченню правомірності, але й виконує функцію регулятора суспільних відносин в економічній сфері. Його завданням є створення умов для впорядкованого здійснення підприємницької діяльності, захисту прав суб'єктів господарювання, а також забезпечення стабільності та передбачуваності правової системи. Реалізація таких завдань дозволяє не лише підтримувати правовий порядок, але й сприяє економічному розвитку через захист інтересів підприємців та споживачів. Можливість належної реалізації даного завдання юридичного супроводження підприємницької діяльності закріплена в ряді нормативно-правових актів, положення яких визначають правові засади функціонування даної сфери суспільних відносин.

Належне здійснення вищенаведених завдань юридичного супроводження підприємницької діяльності буде мати наслідком виконання ще одного з них – забезпечення безпеки та стабільності такої діяльності в правовому полі. У цьому випадку мова йде про те, що юридичне супроводження підприємницької діяльності охоплює не лише питання правозахисної та регуляторної функції, але й спрямоване на забезпечення безпеки та стабільності такої діяльності в правовому полі. Це завдання є надзвичайно важливим, оскільки воно дозволяє мінімізувати правові ризики, запобігати конфліктам і забезпечувати прозору взаємодію між суб'єктами господарювання, державними органами та споживачами. Сприяння стабільності та передбачуваності правової системи створює надійну основу для впровадження інновацій, залучення інвестицій і підвищення конкурентоспроможності. Реалізація цього завдання сприяє не лише підтримці правопорядку, але й сталому економічному розвитку, забезпечуючи захист інтересів як підприємців, так і споживачів і у цілому національних економічних інтересів.

Поряд з вищенаведеним завданням слід розглянути завдання юридичного супроводження підприємницької діяльності щодо забезпечення адаптації такої діяльності до можливих змін національного законодавства та правозастосовчої практики. У межах здійснення такого завдання найбільш яскраво знаходить свій прояв принцип проактивності юридичного супроводження

підприємницької діяльності, оскільки таке супроводження спрямоване не лише на вирішення питань, які вже виникли, але й на попередження можливих ризиків та конфліктів. Особливо в умовах сучасної економіки, що швидко змінюється, коли інновації та цифровізація створюють нові виклики, важливою стає розробка правових рішень, які дозволяють зберегти баланс між інтересами підприємців, держави та суспільства. Слід вказати й на стрімке оновлення чинного національного законодавства, що регламентує питання підприємницької діяльності по багатьом напрямом, без врахування чого неможливо ефективно вести бізнес.

Наприкінці слід вказати на завдання юридичного супроводження підприємницької діяльності, що буде охоплювати й торкатися майже всі з наведених вище аспектів. У цьому випадку мова йде про завдання щодо здійснення правової підтримки прийняття управлінських рішень. Наголошуючи на значенні управлінських рішень науковці вказують на те, що, по-перше, їх прийняття являє собою вид діяльності, що проходить в керуючій системі та пов'язаний з підготовкою, знаходженням, вибором і прийняттям певних варіантних дій. У цьому аспекті, підкреслює Є.В. Гармаш, управлінське рішення є видом роботи в апараті управління, певним етапом процесу управління. По-друге, управлінське рішення – це варіант впливу керуючої системи на керовану та формула впливу. У цьому розумінні управлінське рішення є описом передбачуваних дій керуючої системи відносно до керованої. По-третє, управлінське рішення – це організаційно-правова діяльність керівника в керованій системі. Приділяючи увагу цьому важливому аспекту, управлінське рішення інколи визначають як акт організаційно-практичної діяльності керівника й апарату управління, який здійснюється за раніше розробленим і свідомо вибраним варіантом його аспекти [4, с. 53–54]. З огляду на що таке завдання юридичного супроводження підприємницької діяльності як здійснення правової підтримки прийняття управлінських рішень набуває особливого значення.

Отже, завданнями юридичного супроводження підприємницької діяльності розуміти закріплені в нормативно-правових приписах, конкретизовані, об'єктивно досяжні у визначений часовий проміжок цілі, здійснення яких спрямовано на забезпечення правомірності підприємницької діяльності, охорону й захист прав, свобод та інтересів суб'єктів підприємницької діяльності, а також надання їм правової підтримки з прийняття управлінських рішень з метою оптимізації їхньої діяльності, забезпеченням її безпеки та стабільності в правовому полі. Серед таких завдань доречно виокремити такі: забезпечення правомірності здійснення підприємницької діяльності; охорона й захист прав, свобод та інтересів суб'єктів підприємницької діяльності; забезпечення безпеки та стабільності підприємницької діяльності в правовому полі; забезпечення адаптації підприємницької діяльності до можливих змін національного законодавства та правозастосовчої практики; здійснення правової підтримки прийняття управлінських рішень, пов'язаних зі здійсненням підприємницької діяльності.

Список використаних джерел:

1. Адміністративне право України. Академічний курс: Підруч.: У 2-х томах / Ред. колегія: В.Б. Авер'янов (голова). Київ: Вид-во «Юридична думка», 2004. Том 1. Загальна частина. 584 с.
2. Климков В.О. Організаційно-правові засади діяльності спеціального органу з питань банкрутства: дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.07. Київ, 2010. 205 с.
3. Капітанська С.А. Правомірна бездіяльність як форма правової поведінки: дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.01. Київ, 2005. 223 с.
4. Гармаш Є.В. Організаційно-правові основи підготовки, прийняття та виконання адміністративних рішень в митній службі України : дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.07. Дніпропетровськ, 2010. 209 с.